

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + Refrain from automated querying Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

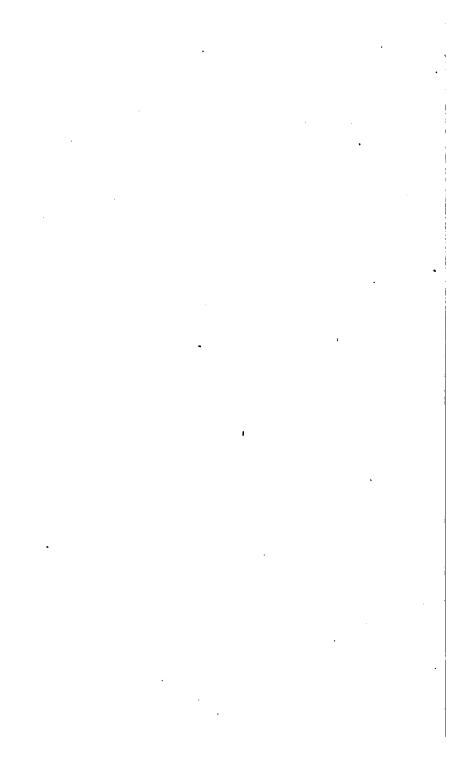
Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at http://books.google.com/

110. a. 56.

• • F

AD ECCLESIASTICAM

DE SATISFACTIONE CHRISTI DOCTRINAM

OBSERVATIONES

ALIQUOT DOGMATICAE.

SCRIPSIT

FRANCISCUS ARMINIUS REINHOLDUS FRANK,

THEOL. ET PHIL. DR. THEOL. PROF. P. O.

ERLANGAE,
PROSTAT APUD TH. BLAESING.
MDCCCLEX.

110. a. 56

TYPIS JUNGE ET FILIL

Ad ecclesiasticam de satisfactione Christi doctrinam

or action diseases on

observationes aliquet dogmaticae.

marcon it as A onolos James de 1 a d

Maper quium extinte Osiandrica quid incrementi repisset ecclesiastica de satisfactione Christi doutrina estenderemus 1), in so cramus toti, ut fines professionis symbolicae, quippe qui ad arbitrium confessorum pacti non essent, secundum controversiae illius tenorem accurate circumscriberemus. Quare et iis obviam euntes qui millem rati ecclesiae exstare de satisfactione. Christi, vicanta propuntiationem extenuare professionem conantur et iis repugnantes qui dogmatica varii generis enuntiata vel etiam commenta immiscere professioni ethicis potissumum rationibus fundatae videntur, primum quidem usquequaque vicariam ab ecclesia doceri Christi obedientiam aupusuimus, ita quidem ut neque actio neque passio Christi sed obedientia legis utramque complettens vera cit

·

Ad ecclesiasticam de satisfactione Christi doctrinam quid redundaverit ex lite Osiandrica. Erlangag: MDCCCLIX.

vicaria, deinde vero quid non doceat quidve respuat professionis tenor deduximus atque subiecimus. Neque suspicamur fore ut prorsus fugiat aliquem, quomodo quae in fine illius commentationis, exterminantes nonnulla ex argumento et ambitu doctrinae symbolicae, negavimus, cum reliqua nostra doctrinae ecclesiasticae expositione cohaereant. Verum taman ne quo sensu accipienda sint verba nostra ambigatur simulque dogmatica ne desideretur placitorum nostrorum explanatio, hac nobis oblata occasione aliquot ad ecclesiasticam de satisfactione Christi doctrinam a mobis serutam dogmaticas invabit adiiqere observationes.

Legem divinam immotam atque immutabilem esse homo peccator persentiscens eademque lege divina convictus omni ex parte sibi cum Deo reconciliando satisfaciendum esse legi ideoque a Christo esse satisfactum exploratum habet. Fit autem satis obedientia ea, quam lex eaque violata ab homine eoque peccatore efflagitat.

Hine si quis penitius voluerit inquirere in rationem satisfactionis Christi, ei ante omnia haec talis lex i. e. non in se illa spectata verum lex peccatori imposita quid postulet indagandum est, neque vero in universum quid postulet sed quid requirat reconciliationis et salutis fine praeposito. Rem historice aggrediamur. Duplicem esse Melanchthon asserens²)

²⁾ Cf. Postilla Melanchthoniana, C. R. XXIV, 384, 385.

legis obligationem camque vel ad obedientiam vel ad poenem possit videri adversari Flacio, qui et malorum, quae lex minata sit, patientia et factorum, lex quae mandaverit, praestatione obligationem legis, qua obstrictus sit homo peecator, absolvi iudicet?). Eadem alicui videri possit intercedere discrepantia inter priores fidei evangelicae professiones Formulamque Concordiae, quarum illae quidem morte Christi ah seterna morte nos esse liberatos perhibent 4), hace vero toti et integrae Christi obedientiae per totam vitam et agendo et patiendo patri praestitae liberationem illam deberi docet. Verum tamen doctrinam de satisfactione Christi ecclesiasticam non recte perspicies nisi nullam horum placitorum esse rensu gnantiam intellexeris 5). Duplex est enim quaestionis ratio, ad quam necesse fuit alio responderi mode ab Melanchthone alio a Flacio. Nimirum legis divinae natura, quippe quae expressa sit Dei mundum gubernantis atque ordinantis voluntas, fert postulatque, ut nec frangi queat nec abrogari, verum usque maneat sancta, integra, efficax, implenda. Quippe lege morali eam dicimus constitui rationem, quae Deum inter mundi creatorem gubernatoremque et creaturas

³⁾ Flacius von der Gerechtigkeit wider Osiandrum D 2 a, cf. Thomasius von der Versöhnung p. 58. 4) Apol. p. 193, 43; 195, 50. 5) Idem docet Thomasius, Christi Person und Werk, III, 1. p. 301, quocum in re ipsa consentientes dissentimus in explicanda.

intellectu ac voluntate praeditas intercedens tolli requat: nisi simul sublata creatoris essentia, qua fuetum est, ut talis nec veno alia sit eius cum creatura ratio. Signit vero Deus mundum procreams absolutam sibique sufficientem dicendus est conservasse essentiam, ideoque et sua camsa creasse et sibi et amore sui commotus, ita quae positis quibusvis creaturarum genaribus absolutam omnimodo sustentat, obtinet, conservat essentiam voluntas divina legis numquani non ratao semperque actaosae naturam indicanda est induisse. Hinc maiestatem Dei infinitam nec circumscriptam sed absolutam ne ulla unguam creatura lacdat; verum ut propter Deam illa Deigae in gloniam aut sponte viviat aut vivere cogatur, lege divina sanciour et efficitur. Des vivere homoclege diwina iuasus simulatque sibi vivere constur cadem illico lege perdomatur cogiturque, ut quamvis sibi vivers nisus nihilo secius vel invitas Deo vivat Deique glorian inserviat. Quamobrem Deum poenas creaturae adversanti infligentem non minus asseveramus exhibere essentiam quam exserit illam vel omnipotems vel charipraesene vel absolute bomis. Nimiram virans puniendi, qua violatae legis auctoritatem peccatore invito Deus reparat atque restituit, pari modo in attributorum Dei numero ponenda est atque aseitas et potentia et iustitia, nec potest magis se abdicare poenarum inflictione summum numen, quam unquam sese abdicavit ceteris, quae essentiam feruntur constituere divinam, Dei absoluti attributis. Dans

expaturam in se rebellem poenis afficiens atque quer cens non magis potest cessare, quam potest legi de. rogand vol. voluntati suae vel essentiae. Data crosstura contumaci. Deus non puniens, i. e., legemi i. e. suom imaiestatem supremam et labsolutam, non sustentans, ratamque exhibens non datur. Quibus rationinationis mostrae iaetis fundamentis legem divinem dicimus asquequeque esse implendam, vel etiam, id attod codem redit, legi divimae, quam non potest Dens: ratam; et validam non: sustinere, numquam: non' a, creatura satisfieri. Sequitur deinceps, posita creaturacilibertate utcunque donata, ut impleatur lex aut ohtemperantis: obedientia: aut rebellantis coercitione: Impletio legi violatae debita atque praestanda vocatur expiatio. Lex satisfactionem sibi ab creatura obsdientiam detrectante extorquens poena peccatori, infliota expiatur sive impletum Quamobrem recte Melanchthon legem ait obligare vel ad shedientiam vel ad poenam. Itaque homo in Deum seditiosus poenas legi debens satisfacit legi punitus, nen alindu, legem ut impleat, legi debet nisi poenarum solutionam, Quare Lutherus quum elicubi. 6): de perennitate atque immutabilitate legis disserens in actornum neget legemabrogari docens manere vel implendam in damuatis rel impletam in beatis, nos candem nobis senten-

control of making on a property

00 1 1000 - 1,000

⁶⁾ Disputat. contr. Anthomos H, 47 (opp. lat. Jen. 1. f. f. f. 556 b): Lex nunquam in asternith willitur, sed manebit ver implands in damastis ver implets in bestis.

tiam vindicantes nostrumque in usum convertentes in omnem aeternitatem dicimus impleri legem in damnatis poenas improbitatis aeternas solventibus.

Itaque prorsus facimus cum Melanchthone. Neque tamen differt ille a Flacio. Etenim alia est quaestio, in universum quid a peccatore debeatur legi usquequaque implendae, alia legi quid debeatur omnimodo implendae a peccatore salvando. Vide quomodo expietur lex in foro civili. Namque lex civilis certis illa finibus communionis vitae externae circumscripta factorumque cum istius communionis institutis convenientiam imperans a praevaricatore expiatur vel impletur externarum poenarum externa solutione. Utique fallitur, si quis poenitentiam ait requiri ad satisfactionem legi civili praestandam. Quo enuntiato perperam immiscetur legi civili lex moralis. Neque enim manu mittere et exsolvere posset lex civilis praevaricatorem poena data, nisi eadem illa vindicta de peccatore sumta esset expiatà atque impleta. Lege autem morali transgressor legis civilis adhuc constrictus tenetur si data transgressionis poena facinoris eum non poeniteat. Etenim legis moralis, qua sibi morem geri ab homine vitamque institui voluntas divina iubet, longe alia est ratio- Non potest ea manu mittere peccatorem et in libertatem vindicare, quamdiu poenam ille solvens punienti adversatur. Quippe manifestatio Dei punientis est manifestatio voluntatis Dei absolutae ideoque sanctae, quacum ut libere sueque sponte peccator consentiat, lege

mandatur. Agnosces cur errones sit theologorum veterum opinio infinitam hominis peccatoris culpam hac de causa asserere solitorum, quie ex violatione maiestatis divinae infinitae sit contracta. Quasi vero in infinita maiestatis divinae natura ulla insit causa, cur in infinitum reus sit, qui illam laesit! Quasi ullum in scriptura sacra eiusmodi doctrinae deprehendere liceat vestigium! Profecto autem dubitari nequit, quin infinita hominum peccatorum sit culpa, quoniam voluntas hominis a Dei voluntate declinans morteque peccati poena a Deo separata non potest sua ipsius vi ac potestate Deo non amplius adversari seque ipsa cum Deo reconciliare. Quod si fingamus fieri posse, homo a Deo reprobatus inque mortem detrusus hac ipsa in mortis a Deo seiunctione deberet Deo conjunctus esse libera cum Deo deserente ac separante consensione. Deum suum deberet compellare eum, qui deseruit, respuit, reprobavit. Sed voluntas a Deo reprobata atque seiuncta non modo procul est a Deo, verum etiam, quae est eius natura, adversari voluntati divinae numquam disinit. Itaque infinitam docemus peccatoris culpam, quamvis abhorrentes a factitia illa infinitae coram Deo infinito culpae, qualem veteres ecclesiae nostrae theologi informant, deductione, neque plus Deo ab hominibus lapsis debere reddi quam ebstulerint oum Anselmo pronunciamus, sed impetum legis expletionem sive satisfactionem sive expiationem sibi a peccatore extorquentis i. e. poenam prorsus dicimus convenire

cum illo impete, quo homo peccator maiestatem di-

Jam vero Flacium haudquaquam dissidere ab Melanchthone quo luculentius apparent, recolligantus atque disponamus sententiarum a nobis propositarum seriem. Lex obligat vel ad obedientiam vel ad poenam' Quare quum in infinitum salvatur qui obedientia satisfecit obligations legis; contra qui poena eaque sola satisfacit legi dammatur ille in aeternum. Potest quidem aliquis in foro civili sic dare transgres! sionis poenam, ut expiata lege ipse salvetur: verum tamen coram tribunah divinae legis non nisi ita satisfactio legi debita praestatur, ut in infaltum peccator expians legem in acternum peccato, culpa, damnatione maneat obstrictus. Melanchthopem secuti lex quid requirat in se spectata, ut satisfiat sibi utcunque, indagavimus: Flacium sequentes id agienus, ut quid damnationem evasuro, legem ut impleat, ferendum agendumque sit dispiciamus. Profecto autem ubi salutem spectamus hominibus lapsis recuperare dany, non possumus in priore illa quaestione, debenus vero consistere in altera. Atque prossus consentire Melanchthonem has quidem in quaestione cum Flacio inde licet perspicere, quod potentiam createm' negat 'solum' potuisse sustinere iram Dei et in tanta magnitudine dolorum Deo vere tribuere laudem fustitite". Logi quidem, si illam respiciamus solam, satisfit poema neque affud 'quidquam' ad expiandam transgressionem requiritum: sed in poens; inquit,

'quae debet esse placatio (nos dicerenus; 'quae de peccatore sumta non in acternum damnet peccatorem); oportet punienti tribui laudem iustitiae'').

Consensu Flacii cum Melanehthone collustrato vix operae pretium est uberioribus comprobare argumentis; neque Kargium ") neque Piscatorem "), qui legem cum Melanchthone vel ad obedientiam vel ad poenam obligare perhibentes hinc Christum sibi implevisse legem, poenam in se recepisse pro nobis opinati sunt, ad Philippum merito potulsse provocaré. Namque ut taceamus, eam placationis notionem, quam vidimus supra Melanchthonem docere', prorsus repugnare tali obedientiae, quam suapte Jesus natura patri debuisset - etenim in illa, ditam Melanchthon Christo tribuit, praedicatione institue Dei punientis integral continetar obedientia activa -: ibse Philippus alio loco 10) certis ac distinctis verbis non sibi sed nobis Christian legi fuisse subjectum testatur. Quippe de circumcisione disserens voluit inquit (Christus) 'subjectus esse legi. Quod etiam tota eius vita testatur. Non tenebatur ipse lege illa: si quis non fuerit circumcisus, eradicabitar. . . 'Sed' sicut universelliter toltif subjectus esse legi, sic ctiam circumcidi se voluit. Non intelligenda est subjectio sub legem 'civiliter tantam, 'quod' voluerit' esse obseduens the constitution of the section of the section of the constitution of the constitution

⁷⁾ Enarr. symb. Nic. C. R. XXIII, 339. 8) Cf. Walchii Religiousstreitigkeiten der luth. Kirche IV, 360 — 64. 9) Cf. Disput Giess. t. III. disp. XV, p. 434 sq. 10) C. R. XXIV, 241.

civis in externa politia et hierarchia istins populi, sed de singulari beneficio pertinente ad nos in hac persona, quae non erat debitrix. Ipse subiecit se legi i. e. implet legem pro nebis, videlicet non tantum officiis legalibus et obedientia sua, quae est plena ac perfecta, sed etiam recipiendo in se maledictionem, et poenam, quam nos eramus meriti, ad plecandum nobis patrem et ad nos liberandos a maledictione legis.' Quare etiam secundum Melanchthonem 'utrumque nobis donatur, obedientia ipsius (Christi) et satisfactio. Sumus insti propter ipsum, im putata nobis ipsius iustitia, quam praestitit in agendo et patiendo' 11).

Melanehthonem ignorasse vel respuisse doctrinem de obedientia Christi activa, qui haecce eius verbasecum reputaverit memineritque etiam secundum Formulam Concordiae actionis et passionis Christi unam esse obedientiam uni eidemque legi divinae violatae praestitam¹²), asseverare vix credo audebit. Verum enim vero satisfactionis Christi vicariae netionem, haec si recte sunt disputata, iam paulo accuratius atque distinctius licet definire.

Neque enim vices illae, quibus Christus patri obediens pro nobis functus est, sic possunt concipi, ut quod nobis peccatoribus, si nulla esset redemptio, patiendum fuisset, ab Christo sustentum atque exant-

¹¹⁾ C. R. XXIV, 216. 12) Cf. nostra dissert sup land. p. 46.

latum esse doceamus. Qua opinione concepta in ipsam, quam supre evicimus, offenderemus ecclesiasticam de satisfactione Christi doctrinam, us quequaque vicariam esse mediatoris obedientiam. Num quae sustinenda sunt peccatori reprobate supplicia, non absolventur illa nisi patiendo. Nec vero ut hac posita sententia altera obedientiae Christi pars locum habeat, id solum veremur, sed ptique concedendum est i hoe modo activam Christi obedientiam omnino exitingui et abrogari. Verum qui vicariam cum scriptura secra ac prefessione ecclesiastica oblinere conatur Christi satisfactionem, caveat ille ne ad arbitrium de opere Christi meritorio, quod patiendo peregit demat aliquid atque abscindat neve exposuisse ac stabiliisse doctrinam ecolesiae sibi videatur, nisi utrique muneris Christi parti explicandae satisfecerit. Hace sane nobis causa fuit, cur vicario Christi redemptoris munere acerrume ac strictissume obtento, non possemus non asserere, tantum abesse Formula Concordine ut poenas inferorum in se suscepisse Christum doceat ut secum ipsa dissentire existumanda esset, tale quid si pronuntiaret 13). Korum enim secundum F. C. Christas hominum personas sustinuit vicesque implevit, qui legi satisfacturi caque satisfactione ad vitam transducendi acternam agendo pati patiendoque agere debebant idem quod Christus vitam iis aeternam recuperans pro iis eorumque loco

¹⁸⁾ Ib. p. 51.

agendo, passus est et patiendo peregit. Non dicimus, Christum tum pertulisse, quae peccatori reprobate perferenda sunt supplicia, tu m impleviase, quae homini legis mandatis obtemperanti implenda sunt officia: eterrim quum actio contineat liberam Christi insentis susceptionem passionis et passio consistat in actione patientiae malerum libere susceptorum, ita ut omne pondus momentumque passionis in libera illa Christi consentientis dum Dei iustitio passionis susceptione et actione: positum situanos poenas inferorum Christum pertulisse effati mox ita nosmet ipsos de hac re explicare deberemus nut supplicie inferprum que min hacce peculiaria ac propria est, indoles, ut ab invitis Decome adversantibus perferentur, a Christo sponte suscepta esse diceremus i e mon esse perlete. Itaque, consentientes cum veterum ecclesiae nostrae theologorum sententia, si mentem corum respicias, non possumus quin doleamus, talem doctrinae formam usu theologico esse receptam, quae nec . e scriptura s. deprompta nec libris ecclesiae symbolicis consentanca nec ad ipsam vicariae satisfactionis Christi doctrinam apta sit.

Probe intelliginus, qui fieri potuerit, ut practico et ascetico lequendi usu circumferretur ac foveretur hace de poenis inferorum in Christim translatis sententia. Nam qui permutationem personarum Christi et peccatoris sie fere factam esse fideles secum reputabant, ut onera peccator sua imponeret Christo Christusque sua ipsius iustitia imbueret peccato-

rame: si ad one ta tastum, a quibus mas diberaviti Christus ipse suscipiens ea, respicerent, faciliume
eam informare opinionem peterant, ipsam asternam
mortem, a qua nos sua Christus morte vindicavit,
ab illo fuisse susceptam. Sie conscientia perterrefacta
non ad onera aliquando respiciens reprobo sustinanda,
verum ad defectum san etitatis legi quanrideberet,
onne, in impletione legis activa ab redemptore perseta consolationis momentum collocabit mac magis
errabit activam a passiva separans obedientiam, quan
errasit ipsissivam nimis ab activa distrahens. Deset
autem theologiam dogmaticam, ambiguitatem serribitis
est sententiarum; quae coniunctae certamque in ordimem dispositive bene chabent, distinuctione oriundam
vitare.

lutis fine legi utcunque implemente prorsus omnique ex parte nostra gratia et nostro loco satisfecit, hance ob causam est vicaria, quia per illam quaecunque lex violata ab homine salutis cupido postulare et requirere posset, cadem praestatione, quam homo praestare deberet, soluta, impleta, perfecta sunt. Hominem vero, qui praestare deberet, non dicious singularem, sed genus humanum peccatis obrutum:

Monuimus in commentatione mostra supra laudata 14), 'nihil docere F. C., qui fieri potuerit, ut quam obedientiam Christus mediator legi Israelitarum agendo et patiendo praestitit, eadem prorsus esset

30 g (4.4.)

¹⁴⁾ Ib. p. 50.

illa, qualem homo lapsus isque damnationem evanurus legi in universum spectatae et agendo et patiendo praestare debuisset. Neque nos quidem arbitramur, aliquem vel dubitare de iusto professionis hac in quaestione silentio vel percunctari de sententiae illius vi ac potestate. Cohaeret autem, id quod facile intelligitur, hocce silentium cum altero illo reticente nobis, 'quonam pacto quem suapte persona exantiavit Christus Diaboli, Israelitarum, Ethnicorum impetum conveniat cum illo irae divinge impetu, quo genas humanum peccatis obrutum iustitia Dei perculit' 15).

Apparet enim posse nobis ab iis, qui vicariam fuisse Christi-mediatoris. obedientiam infitiantur, illam obiici diversitatem, quae, quum peculiarem Christus ac singularem legi Israekitarum obedientiam praestiterit nec non peculiares ac singulares perpessus sit ab isto populo reliquisque adversariis totam per vitam sibi obviis dolores et cruciatus, inter actionem passionemque Christi eaque omnia intercedat, quae homini legem ratione salutifera expiaturo agendo et patiendo fuerunt praestanda. Neque ludere verbis nobis quidem animus est, quum usquequaque vicariam fuisse Christi obedientiam dicircus. Nam sicut consolationis conscientiarum summopere interest, ut Christum nulla in re nostram non egisse personam coram Deo legislatore certum exploratumque sit, ita

¹⁵⁾ Ib. p. 51.

scientiae dogmaticae quam maxume refert, ut quomodo totani per visam ipsaque in morte generis humani vices sustinuerit mediator perspicere conemur: Qua in re id potissumum agendum nobis esse videtur, ut ad unitatem legis ut expressee voluntatis divinae adcommodemus atque aptemus unitatem peccati a genere humano commissi, unitatem reatus, cui obnexium factum est lapsum genus, denique unitatem poenae lege impositae obedientiaeque legi debi-Nimirum qui in mandatorum legis varietate, qui in diversa peccatorum forma, qui in multiplici reatus obstrictione, qui in discretis suppliciorum generibus, qui in singulari obedientiae obligatione enimos figunt satisfactionem Christi indegaturi, non possunt ii quonam pacto illa generis humani peccatorum, culpae, poenarum, obedientiae debitae aumma conveniat cum praestationis Christi summa eruere. Imo quemadmodum non de singulis laborantes hominibus verum de integro genere humano quid homini lapso per Christum obtigerit inquirimus, ita waria quaevis diversaque et discrete a principiis repetenda etad principiorumaunitatem sunt reducenda:

Practivit autem nobis ipsa scriptura a, peccatum docens in mandum intrasse mortem que peccato, is magántuma et natángua componens cum éni dinamberati, atque who maganour ses évos deligiónes, qua peccatores sunt constituti of mallaí, compensatum esse dicens dià ris énanis sas érés. Lumm est

i → **66**yıR**em. 5**,,12, 18, 19. ·

contumaciae et seditionis humani generis peccatum, una Christi restituentis ac reparantis justitiam obedientia. Peccati enim quam hacc sit peculiaris ratio et natura, ut finem vitae humanae in Deo repositura invertat seque sui finemi esse hominem mentiatur, una ubivis est substantia et potentia, qua infecti sunt atque irretiti quicunque exstant improbi. Unus est omnium peccatorum in maiestatem Dei sacrosanctam impetus unaque maiestatis divinae legem sustimentis peccatorum repressio. Morte separantur a Deo quiqui maiestatem suprematumque Dei violantes sibi nec Deo vivere anud se constituerant Deoque vivere iusto damnati coguntur. Illa vero actuosa maiestatis divinae e peccatore violatae manifestatio, quam irae nomine appellatam reprimere dicimus atque debellare rebellionem iniuriantque maiestati illatam; in se complectitur substantiam atque summam culusvis generis posnarum, coercitionum, suppliciorum, quibus seditiosam prolem institia divina percellit suamque in ditionem redigit. Acternam mortem vel dammationem hino conficitur nil akiud esse nisi candem repressionem relectionemque, qua qui perdita passiva conversionis aptitudine in aeternum fugere Deum hituntur, eundem ut inviti petant, iustitiae groppe Dei maiestatisque illaesae testes, coguntur. Itaque Christus mediaton omnium peccatorum expers non modo illos pecceti cuiusvis impetus in sua ipsius persona recipiens, quum hemó alius iis résistere potuisset, des bellavit nostra vice peccatum generis potens humani,

reman etiam in se recepit repressionem iras divinas; qua sadem atque impetus vi adversarii legem imput gnantes profligantur. Quippe madiatorem cognevit mus Christum intescedere inter humanum genus Deum oppugnans Deumque oppugnatores repellentem, ital que ab altera parte peccati jiumani ab attera irae divinae impetum sustinere. Ita sutem Christus impetus peccati in se factos sustentut, ut nullae pror sus eius reliquantur vires, quarum non invictum aese victorem mediator exhibuerit, atque ita divinae ique impetum generi humano usque irroentem; perpetitur, ut nullum allas peccatoram daesio nes cretorquantum divinae institue ictum non perpetitur sentiat.

Obedientium nos quidem ex professions eddesiasticae mente actuoscin idiam vocamus et peccati et iraci divinae patientium camque perhibemas visquel quaque esse vicariam. Namque id ipsum debebat legi quique esse vicariam. Namque id ipsum debebat legi quique homo peccator Deo reconciliandus, ut contra peccati potentiam esse sustantans libere simul suaque sponte. Deoque siasto assentiens cuncta in se recipet est irac divinae contra atque supplicia. Quo facid qui peccator est obstrictus peccatoris reatu esponas simululamite esse peccator reatus poenasque experque huminem autem lapsum quippe regno peccati dudum iam qui etum meutrum posse efficere non est quod demonstramus.

Ð

10

18

tus

1106

eci.

de

811j

Jam vero en iis quae theorems exposultate, daplicem licebit facere conclusionem. Et primum qui

dem sì quis forte interrogaverit, solutio poense, quam nos legi debebamus, a Christo fasta quid rationis habeat ad posnitentiam, qualem agere solent fideles, dubitari nequit, quin similitudinem aliquam cius solutionis cum poenitentiae hominis christlani indole licest deprehendere. Quae solutio tentum abest, ut desinat esse poenae perpessio si poenitentiae indust similitudinem, ut buic conferri non posset nisi simul esset punitio. Namque eadem lege et ut poenis peccatori impositis mediator sese subiiciat et ut liberam Decque punienti assentientem praebeato pespessionis obedientiem sancitur. Hominis autem christiani poenitentia, in, qua, utrumque cernitur, in illa, ut ita dicam, Christi poenitentia nititur, neque posset home a Deo convertente castigatus Deo dare institue laudem nisi eiusdem iustitise plene et libere et sponte in Christo esse satisfactum cognitum haberet. Deinde vero, id quod altero ex antecedentibus deducimas loce, nullam protsus invenire potnimus causam, cur si debellatam atque devictam esse a Christo mediatore diximus peccati in Christum grassantis ideoque Diaholi tenebrarum regis potentiam, hine forte negemus, cam simul a Christo exantilatam esse Dei iram, quae generi humano peccatis obstricto imatinebat. Imo vidimus vicariam Christi obedientiam faturath non fuisse nisi utriusque, et Diaboli et Dei, impetum in se sustinuisset, nec mediatoris eum acturum fuisse personam, nisi et tentationis diabolicae et irae divinae dammas sanguine suo exstinxisset. ...

Veram etiamsi devictione paccati irae poemacque divinae sustentationem kaudquaqaam tolki atque emchidi certum sit, tamen caveanus, ne soorsum ponalmus, quae intima necessitudine inter se iuncta sunt. Etenim irae divinae efficientiam serutantes norme iisdem peccatorum et Diaboli impeta malis circum: ventum ac depressum friese Christian dicenus; qui bus quin castigentur lege Dei irascentis homines peccatores non dubitamus? Improbames not quidem philosophicam eorum opinionem, quá multa ab ipteo Deo peccatoribus infligi mala autumantes; peccata ipsa suss sibi poenas fieri arbitrantur. Negue vero hine sequitary at peccata, percatores. Diabolus Dei non sint ministri: in sumendia de peccatore poenis; quippe institue divinae supplicie il roganti apparentes. Itaque ipsa eademque mala, quibus ut ebracretar Christus ira divina postulabat quorumque summa morte continetur. Ohristo sunt imposite a Diabole Dei appenitore corumque omnium, quibus plectantar homines, suppliciorum quasi dispensatore. Sane enim confumaciae diabolicae lappusque humani indelem ac naturam dignoscentes etialm poenarum utrebique suntagum rationem nos possumus non dignoscere, Nempe non ita dignoscimus, ut levitatis quasi lapsus humani habita ratione infinitam in se, modo supra exposito, hominum culpam poenamque futuram fuissa negemus, gravitatis autem seditionis diabolicae respectu asseramus Diaboli supplicium non esse posse

non infinitum 17). Imp utrainque et Dishok et hominis transgressionem mereri, at in acternum a facis Dei reiiciantur, cum ecclesia pronuntiantes: discrimen inter utriusque punitionem diverso dicimus constitui loco qui Diabolo et homini in rerini a Decorrect tarum universitate obtigit. Hominis enim peccato Satanae sese mancipantis ea est Dei pupitio, un deter Satanae, cuius se in ditionem ille transdidit, intercessio. Diabolum autemi qui nulla intercedente tentatoris : ope a Deo defenerit, medio non interposito ira Dei prosternit. Quare Dialioli dominatione, cuint mancipium factus est homo i iudicamus contineris atque eincumstribi malorum sive vindictae Dei succensentis summam. Quippe Diabolim dicimus secundam apistolam ad Hebrahos 18) sav so metros apersos vov: Sandrou vidimusque supra morte contineri mai lorum, mercedis peccatorum, summam. Itaque Chril stus insidiis Diaboli circumventus eiusque crudelitati projectus non modo eum expertus est, qui omnibus peccatorum quasi copiis sanctum in mediatorem saeviebst, verum etiam qui mortis habebat imperium; supplicitividelicet, quod minatus est. Dous: hominum praevaricationi. Nec aliquam huius supplicii partem

4 3 10 mm

South the territory

¹⁷⁾ Quare assentimur Thomasio, Christi Person und Werk III, 1, 134, adn., quamquam rem ipsam illis, quae Th. laudat, Laiheri verbis parami explicatami esse censemus. 18) Hebr: 2, 14,

Christo fuisse remissam vel minutam opinamur, ut qui etiam sui a Deo desertionem, humana usus conscientia suique sibi ut Dei ex humanae mentis circumscriptione conscius, moribundus sit expertus.

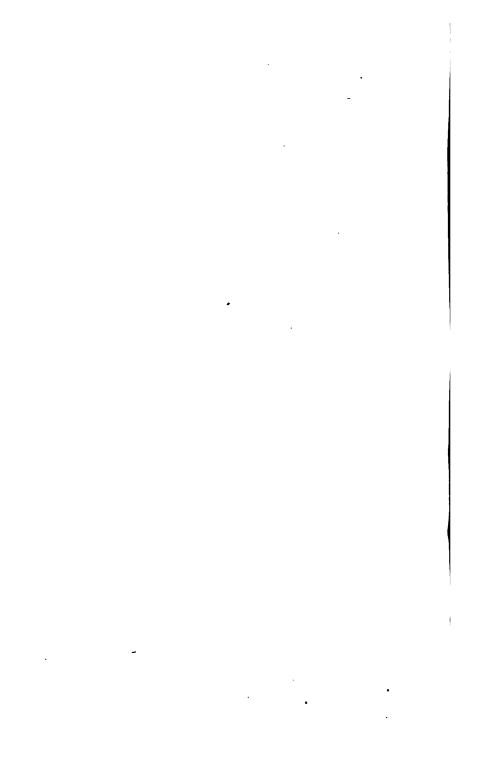
Hine vicariam fuisse illam Christi obedientiam contendentes quae hace talia pateretur, quidni dicamus mediatorem ei fuisse obnonium irae divinae quae generi humano imminebat? vel corum malorum summam percepisse, quae ut peccatorum merita generi humano incumbebant? 19) Negamus quippe hace asseverantes Dei iram Christum non persensisse, qui quum universam irae molem mundo imminentem sustentaverit que tandem modo ipse non persensent? Nolumus dispesci atque inter se opponir quae connectenda esse atque inter se respondere re ipsa adducimur.

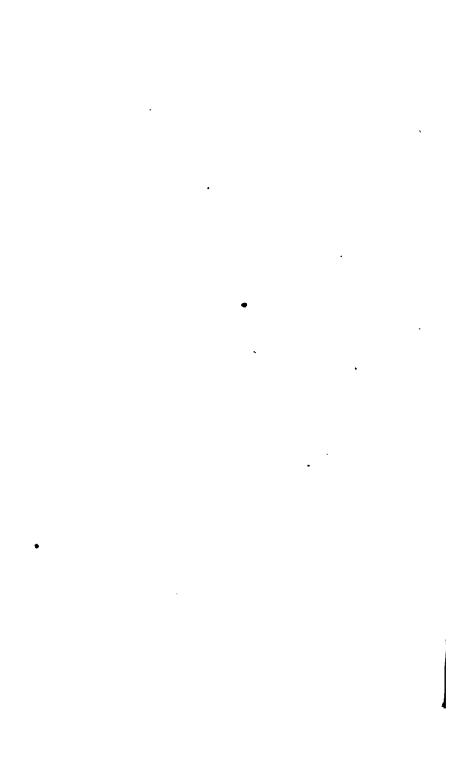
nam pacto quem suapte persona sustinuis Christus Diaboli, Israelitarum, Ethmicorum impetum conveniat cum illo irae divinae impetu, quo genus humanum peccatis obrutum institia Dei perculit. Etenim sicuti Deo iustum institia Dei perculit. Etenim sicuti Deo iustum institia Dei ministrarunt quicunque contumeliis, vinculis, plagis, necè Christum afficiebant. Morte per Diabolum ensque rainistros existinctus plenum exhausit Christus irae divinae poulum, a Deo desertus neque deserens eum debella-

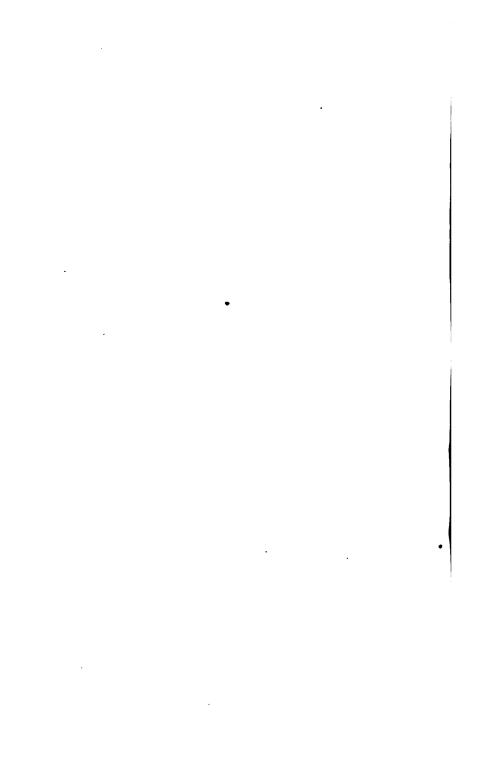
the felt to be a first the first that the same to

¹⁹⁾ Contra Thomasium III, 1, 135.

wit Satanam victurum, si deservisset, satisfecit irae, reconciliavit genus humanum. Quae quidem omnis quium insons peccatique expers Christus perpessus sit, legi morem gerens Israelitarum, eui inde ab ortu humano se subjecit, ei simul subditus est Dei voluntati lege patefactae, quae ut morte puniretur genus humanum peocatis inquinatum praescripserat. Obedivit legi omnia per vitam suam eius mandata obserwans, obedivit eidem diras mortis peccatoribus imprecenti, obedivit sponte pro nobis nostraque vice factus maledictum, revousves brizoes ustor Servicer. Savetov de cravoor. Legi satisfaciens Israelitarum, turae peculiarem camque ad singulares istius populi rationes adcommodatam flagitabat obedientiam, simul satisfecit legi universali sive morali, cuius illa non est nisi expressior quaedam illiusque populi rationibus apta delineatio atque descriptio. Christus quum omnium evasurus redemptor, et Judaeorum et Ethniporum, agendo patiendoque legi illorum sponte se auhiteeret, horum quoque legi universali in illa contentae satisfecit, omnium sie revera factus redemptor, mediator, intercessor. Quare si memineris, quae supra de legis natura et origine disservimus, non érado ambiges, squi fieri potuerit, ut quam obedientiam Christus mediator legi Israelitarum agendo et patiendo praestitit, eadem prorsus esset illa, quam homo lapsus isque damuationem evasurus legi in universum spectatae et agendo et patiendo praestare debebat'.

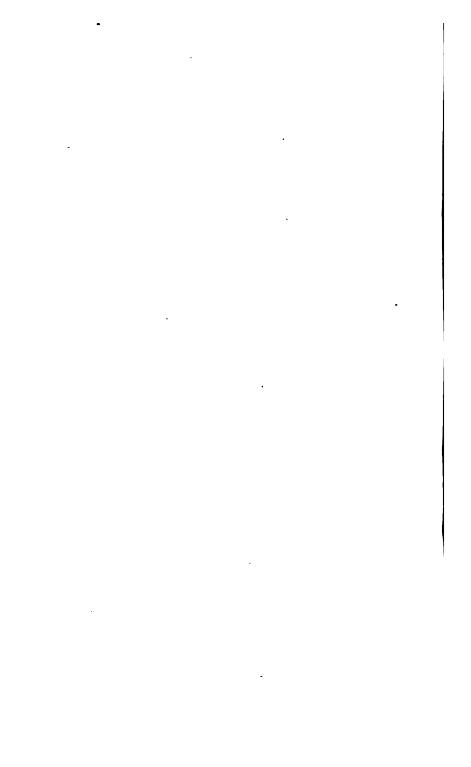

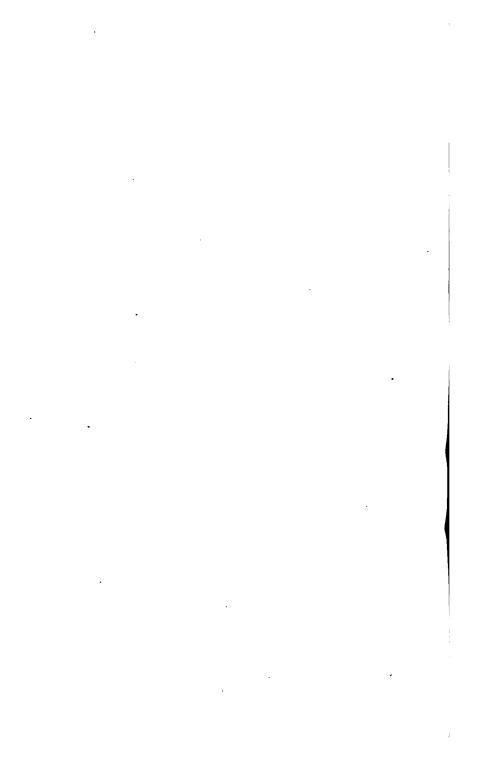
• .

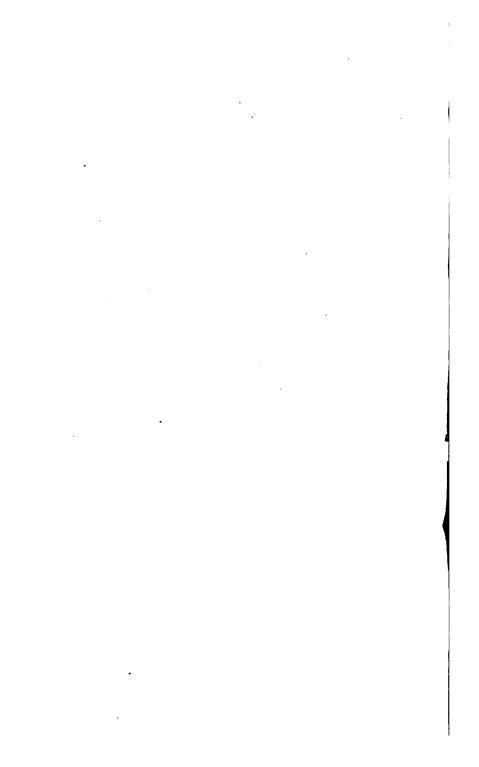
	,			
				•
	•			
			•	
•				I

			•		
•		٠			
		٠			
					•

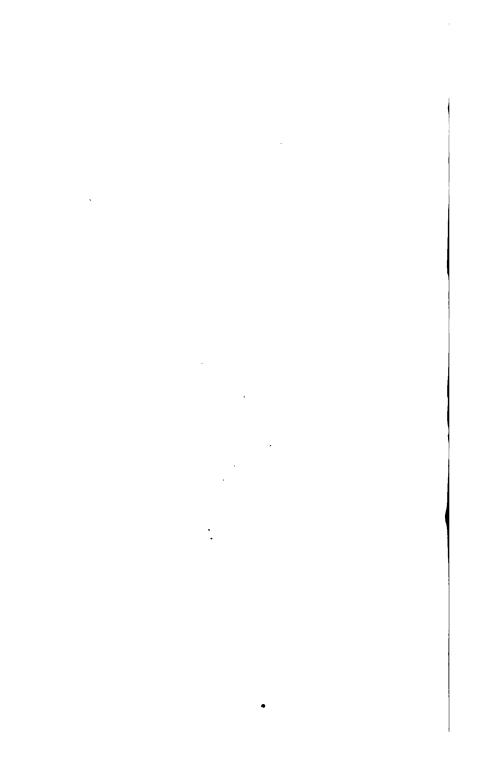
-

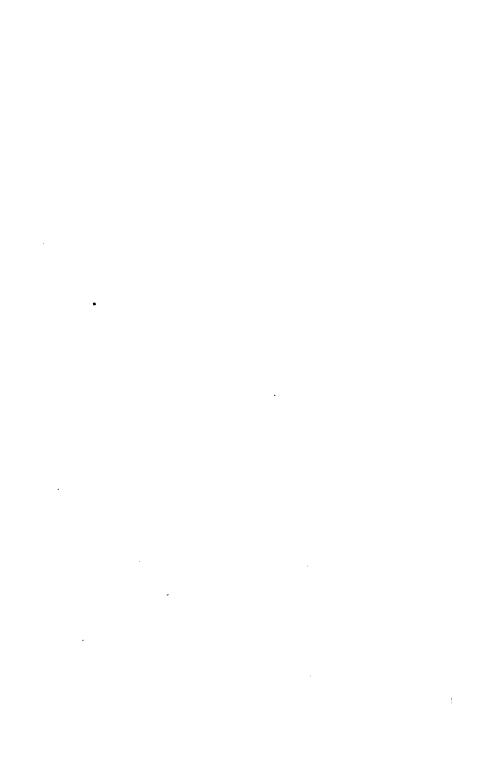

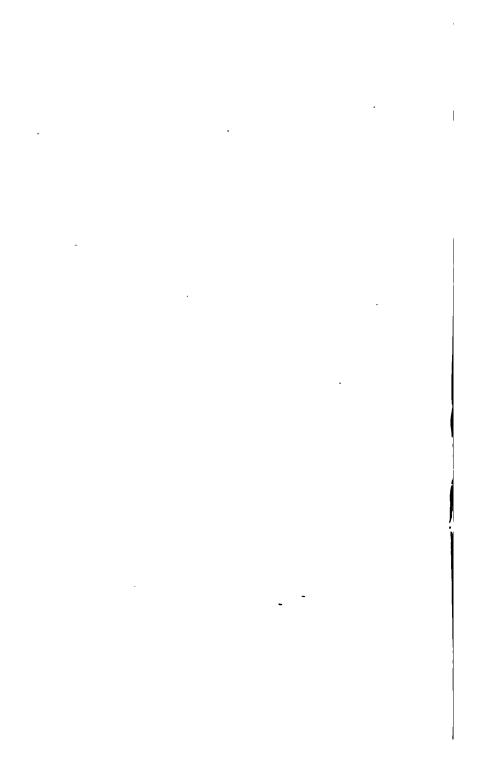

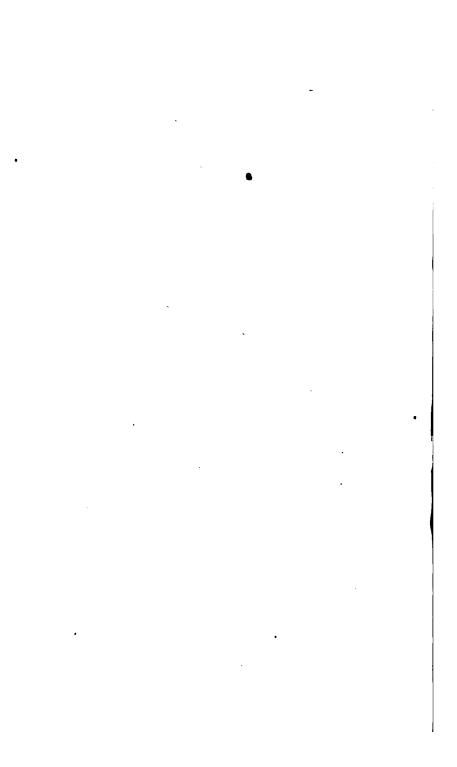

, · •

·				
			-	
•				
	•			

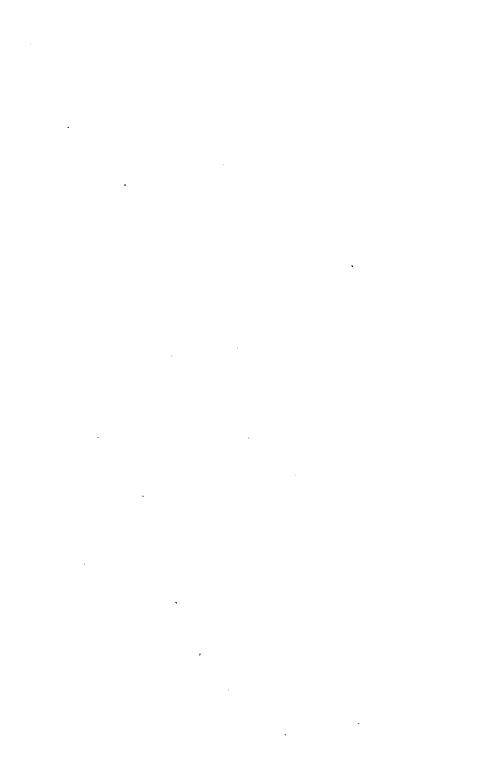
• • . . • .

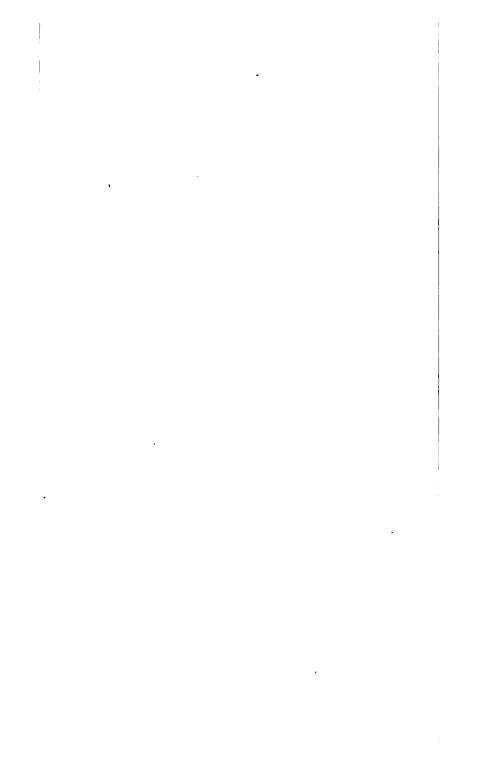
• · , • . • • • • . . *,* .

		-	
`			
·	,		
			1

· -

			,
			,
			1
		·	
•			
		•	
	٠		

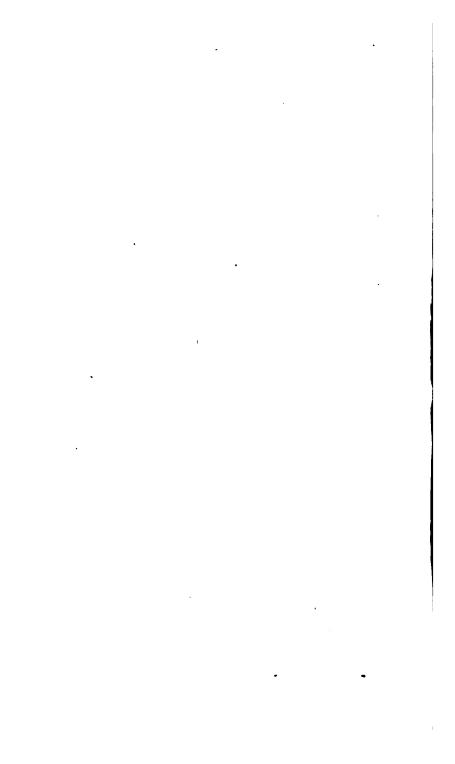

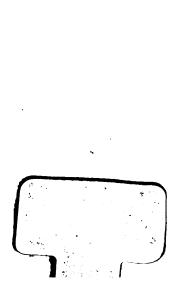

.

.

 		-		
••				
•				
	•			
•				
				•
	,			
•				
				,

.

·

•

.

